

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **F. VP, s.r.o.**, proti žalovaným: **1) Krajský stavebný úrad v Košiciach, 2) Miestny úrad mestskej časti Košice – Šaca**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného v prvom rade č. 2004/00099 zo dňa 17. marca 2004, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 S 70/2005-78 zo dňa 5. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 S 70/2005-78 zo dňa 5. júna 2008 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením č.k. 6 S 70/2005-78 zo dňa 5. júna 2008 nevyhovel žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd poukázal na to, že samotné daňové priznanie (podľa ktorého žalobca nemal príjem v rokoch 2002, 2003, 2004) nepreukazuje nedostatok majetku žalobcu, pretože z výpisu z obchodného registra vyplýva, že žalobca má majetok v inej forme (žalobca ako spoločnosť s ručením obmedzením má základný majetok vo výške 200 000 Sk / 6638,78 €). Žalobca v žiadosti nepreukázal, že sa do ťaživej situácie dostal v dôsledku nepredvídateľných okolností, ktoré nemajú pôvod v podnikaní, a preto nemôže splniť svoju poplatkovú povinnosť. Krajský súd pri rozhodovaní prihliadol aj na výšku súdneho poplatku za žalobu 2000 Sk (66 €).

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žalobca nesúhlasil s názorom krajského súdu, že nepreukázal, že sa do ťaživej situácie dostal v dôsledku nepredvídateľných okolností, ktoré nemajú pôvod v podnikaní, a preto nemôže splniť svoju poplatkovú povinnosť. Žalobca namietal, že súd sa v tejto časti uchýlil k použitiu logického klamu, ktorý porušuje zásady logického dôkazu. Ide o použitie falošnej dilemy, ktorou sa súd pokúsil vyvolať dojem, že existuje iba

jedna možnosť pre vyhovieť návrhu, pričom takýchto možností je v skutočnosti viac. Tieto ďalšie možnosti súd neskúmal, čím porušil právo žalobkyne na spravodlivé prejednanie veci. Okrem nepredvídateľných okolností, ktoré nemajú pôvod v podnikaní, sú dôvodom na vyhovieť návrhu, napríklad aj nepredvídateľné okolnosti majúce pôvod v podnikaní, ak ich vznik žalobca neinicioval ani nezapríčinil a ich podstata spočíva v porušení práv žalobcu orgánom štátu. Okrem „falošnej dilemy“ sa súd uchýlil aj ku „klamnému vylúčením“, keď súd dospel k úsudku vylúčením nevyhovujúcich skutočností, ich zamlčaním.

Podľa názoru žalobcu krajský súd pochybil, keď mu zaslal tlačivo na zisťovanie majetkových pomerov, ktoré bolo určené pre fyzické osoby, a z objektívnych dôvodov žalobca nebol schopný toto tlačivo vyplniť a doručiť súdu. Žalobca túto skutočnosť oznámil súdu podaním zo dňa 3. apríla 2008.

Žalobca tvrdí, že podľa krajského súdu ak je žaloba zapísaná v obchodnom registri a nebol naňho vyhlásený konkurz, potom má majetok. Aj napriek zdanlivej správnosti dedukcie použitej krajským súdom, podľa žalobcu ide o argumentáciu kruhom (begging the question, circulus vitiosus). Výrok, ktorý súd dokazuje (má majetok), je už zahrnutý do predpokladu, ktorý je sám osebe problematický a musí byť dokázaný, alebo sa predpokladá, že je pravdivý. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 33/2000.

Podľa názoru žalobcu súd mal pre priznanie oslobodenia zvažovať dve okolnosti: 1) či žalobca naozaj nie je schopný poplatok zaplatiť, 2) či vplyvom nezákonného zásahu orgánu štátu stratil časť svojho majetku vo výške zodpovedajúcej aspoň výške požadovaného poplatku. To, že žalobca stratil časť svojho majetku aj podnikateľskými chybami, je irelevantné, pokiaľ výška straty spôsobenej nezákonným zásahom štátu mohla pokryť požadovaný poplatok. Žalobca stratil dva „majetkové balíky“

- stroje – aj keď vymeranie colného dlhu bolo potvrdené Krajským súdom v Košiciach, Najvyšším súdom Slovenskej republiky a Ústavným súdom Slovenskej republiky jeho sťažnosť zamietol, žalobca sa obrátil na Európsky súd pre ľudské práva (č. sťažnosti 36335/07),
- HIM (DHIM) – správkyňa konkurznej podstaty úpadcu v konaní pred Krajským súdom v Košiciach sp. zn. 2 K 249/98 žalobcovi násilím odňala HIM, DHIM.

V odvolaní si žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 4084 Sk. K odvolaniu priložil fotokópiu rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 Cb 275/2001-361 zo dňa 6. novembra 2006, sťažnosť žalobcu zo dňa 6. januára 2007 adresovanú predsedovi Krajského súdu v Košiciach, príkaznú zmluvu zo dňa 9. októbra 2000 uzatvorenú medzi príkazcom F. VP, s.r.o., a príkazníkom Ing. V. K..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Oslobodenie od súdnych poplatkov je upravené v ustanovení § 138 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (ods. 1).

Návrh, resp. žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov podáva účastník konania, o ktorého oslobodenie ide (dispozičné právo účastníka konania), preto v tejto časti konania nesie dôkazné bremeno, má povinnosť tvrdenia. Je v záujme účastníka konania, aby predložil všetky doklady vzťahujúce sa k jeho návrhu (žiadosti) o oslobodenie od súdnych poplatkov. Tieto doklady je povinný predložiť spolu so žiadosťou, tak aby súd mohol posúdiť odôvodnenosť žiadosti účastníka konania v zmysle ustanovenia § 138 Občianskeho súdneho poriadku. V prípade, že tak účastník neurobí, súd ho vyzve na preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov; ako pomôcka slúži tlačivo č. 6.

V predmetnej právnej veci žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov podaním zo dňa 19.septembra 2005, ktoré tvorilo súčasť jeho žaloby zo dňa 17.septembra 2005. K žalobe boli priložené neoverené fotokópie daňových priznaní žalobcu z príjmu právnych osôb za roky 2002, 2003 a 2004, ktoré však neboli úplné – daňové priznanie z roku 2002 obsahovalo len prvú a tretiu stranu, daňové priznanie z roku 2003 obsahovalo len prvú a tretiu stranu a daňové priznanie z roku 2004 obsahovalo len prvú, druhú a siedmu stranu.

Krajský súd výzvou zo dňa 20.marca 2008 žalobcu vyzval na preukázanie jeho majetkových pomerov a zaslal mu tlačivo č. 6. Žalobca tlačivo súdu vrátil s tvrdením, že sa týka fyzickej osoby a nie je schopný ho vyplniť. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na to, že tlačivo č. 6 síce obsahuje údaje týkajúce sa aj fyzickej osoby ako sú meno, priezvisko, bydlisko, stav, zamestnanie, vyživovacia povinnosť, na druhej strane sa však týka informácií o príjmoch účastníka konania, jeho majetku, dlhoch, ktoré sa týkajú rovnako fyzickej osoby ako aj právnickej osoby. Žalobca preto mohol uviesť minimálne svoje zárobkové pomery, pohyby na účtoch, ktoré sú vedené v peňažných ústavoch na jeho osobu, uviesť svoje majetkové pomery a dlhy, overenú fotokópiu kompletných

aktuálnych daňových priznaní, potvrdenie príslušného daňového úradu o majetkových pomeroch žalobcu. Žalobca tak neurobil. Predložil súdu len neúplné, neoverené fotokópie svojich daňových priznaní za roky 2002, 2003 a 2004 a na výzvu krajského súdu požadované údaje nedoplnil.

Krajský súd doplnil dokazovanie aj prostredníctvom Daňového úradu Košice II., ktorý požiadal o predloženie výkazu ziskov, strát a súvahy. Daňový úrad Košice II. však požadované doklady nepredložil, nakoľko žalobca podal daňové priznania k dani z príjmov právnických osôb za roky 2005, 2006 a 2007 bez príloh, t.j. výkazu ziskov a strát a súvahy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok stotožnil s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva vysloveným v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95 vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Napokon, odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním krajského súdu, že výška súdneho poplatku 2000 Sk (66 €) za žalobu podľa položky č. 10 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, nepredstavuje neprimerane vysokú čiastku, ktorú by žalobca nemohol uniesť, vzhľadom na jeho základné imanie 6638,79 €. Správny je aj záver o tom, že „nulové“ daňové priznania žalobcu k dani z príjmov právnických osôb za roky 2002, 2003 a 2004 nepreukazujú, že žalobca nemá žiaden iný majetok. Žalobca napríklad nepreukázal, či vlastní nejaké nehnuteľnosti, pohyb na účtoch vedených v peňažných ústavoch na jeho meno, výšku jeho dlhov, nepredložil súdu potvrdenie príslušného daňového úradu o majetku žalobcu. V odvolaní žalobca uviedol, že stratil stroje a HIM a DHIM.

Vychádzajúc z uvedeného žalobca neunesol povinnosť tvrdenia odôvodňujúceho priznanie mu oslobodenia od súdnych poplatkov, preto krajský súd dôvodne rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 S 70/2005-78 zo dňa 5. júna 2008 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a žalovaným v prvom a druhom rade náhrada trov odvolacieho konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 23. septembra 2009

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová